

TEMATISKAIS PLĀNS

Tēma: Reformācija

Mērķis: Veidot skolēnu izpratni par reformācijas cēloņiem, virzieniem, sekām un vēsturisko nozīmi; veicināt pārliecības nostiprināšanos par reliģiskās

Stunda	Apakštēma/ laiks	Uzdevumi	Sagaidāmie rezultāti	Jēdzieni	Paņēmieni un metodes	Pārbaudes formas (ja ir)	Mājas uzdevumi
1.	Eiropa reformācijas priekšvakarā; reformācijas cēloņi un sākums	- Aktualizēt zināšanas par eiropiešu reliģisko dzīvi 16. gs. sākumā un noteikt faktorus, kas izraisīja pārmaiņas tajā; - Attīstīt prasmi gūt informāciju no vizuāliem un rakstiskiem vēstures avotiem; salīdzināt; loģiski pamatot savus spriedumus; - Stiprināt pārliecību par nepieciešamību cilvēkam aizstāvēt savus uzskatus pat draudzes apstākļos (reliģisko). - Aizņemt zināšanas par reformācijas cēloņiem un sākumu.	- Zina un skaidro kas sekmēja pārmaiņas reliģiskajā dzīvē; nošķir notikuma cēloņus un ieganstu; - Prot strādāt ar vizuāliem un rakstiskiem vēstures avotiem; salīdzina dažādu veidu avotu informāciju; argumentē savu viedokli; - Demonstrē cieņas pilno attieksmi pret cilvēka izdarīto izvēli un nelokāmo pārliecību (t. sk. reliģisko).	Faktors Cēlonis Iegansts Indulģence	Darbs pāros – karikatūru un rakstisko avotu analīze; Diskusija		Darba lapa 1, 1. uzdevums (krustvārdu mīkla)
2.	Reformācijas virzieni, rezultāti un sekas	reformācijas virzieniem un redzamākiem darbiniekiem; par reformācijas sekām un vēsturisko nozīmi; definēt jēdzienus; - Vedināt uz pārdomām par reliģiskās tolerances nozīmi sabiedrībā;	- Saredz atšķirības un kopīgo dažādos reformācijas virzienos; izvērtē reformācijas sekas dažādās dzīves jomās un tās vēsturisko nozīmi; - Prot izmantot iegūto informāciju; salīdzina; patstāvīgi operē ar tēmas jēdzieniem; - Apzinās reliģiskās tolerances nepieciešamību daudzkonfesionālajā vidē.	Protestantisms Luterānisms Kalvinisms Anglikānisms Katoliskā reformācija Kontreformācija	Individuāls darbs; Diskusija		Darba lapa 2, 5. uzdevums (shēma) Interesentiem: noskatīties mākslas filmu „Luters”

II. Ieteikumi skolotājam (izstrādāto *Darba lapu* izmantošanas iespējas)

Darba lapa 1

Šo darba lapu var izmantot, apgūstot tēmu „**Eiropa reformācijas priekšvakarā; reformācijas cēloņi un sākums**”

Izmantojot tēmas izklāstu prezentācijā, apspriest ar skolēniem faktorus, kas sekmēja pārmaiņas eiropiešu reliģiskajā dzīvē 16. gadsimta sākumā. Noteikt šī notikuma cēloņus un ieganstu – indulģenču pārdošanas sākumu dažās vācu zemēs.

Analizējot avotu „A” (2. uzdevums), skolēniem pāros jāatbild uz jautājumiem; pēc tam klasē apspriest atbildes.

No pamatskolas kursa atcerēties M. Lutera reformātoriskās darbības sākumu, īpašu uzmanību veltīt izvēles situācijai, kurā viņš nonāca.

3. uzdevuma pāros sagatavotas atbildes jāapspiež visai klasei, lai nonākt pie secinājuma par 16. gs. reliģisko cīņu pretrunīgiem vērtējumiem no laikabiedru puses.

Darba lapa 2

Šo darba lapu var izmantot, apgūstot tēmu „**Reformācijas virzieni, rezultāti un sekas**”.

Izmantojot prezentācijas izklāstu, pārrunāt tēmu; īpašu uzmanību vērst uz to, ka reformācijas sekas ietekmēja Eiropas turpmāko attīstību.

Paredzēt laiku skolēnu patstāvīgam darbam, pildot uzdevumus 1-4, un kopīgai diskusijai.

III. Uzdevumu atbildes

DARBA LAPA 1.

1. Uzdevums - atbildes

			1.	E	R	A	S	M	S			
	2.	P	Ā	V	E	S	T	S				
	3.	K	U	R	F	I	R	S	T	S		
		4.	L	E	O	N	S					
			5.	K	R	U	S	T	S			
		6.	R	O	M	A						
	7.	H	U	M	A	N	I	S	T	I		
	8.	K	O	N	C	Ī	L	S				
	9.	R	E	L	I	K	V	I	J	A	S	
10.	M	A	R	I	J	A						
		11.	E	V	A	Ņ	Ģ	Ē	L	I	J	S
12.	M	Ī	L	E	S	T	Ī	B	A			

			13.	P	Ā	V	I	L	S
	14.	V	A	R	A				
15.	T	I	C	I	B	A			
16.	B	Ī	B	E	L	E			
17.	B	Ī	S	K	A	P	S		
			18.	Š	Ķ	Ū	N	I	
	19.			V					
		20.	K	A	T	O	Ļ	U	
21.				K					
		22.	P	A	S	A	U	L	I
		23.	K	R	U	S	T	S	
24.	J	Ē	Z	U	S				

2. Uzdevums – atbildes

- 1) *indulģences*
- 2) *Lai savaktu līdzekļus Svetā Pētera katedrāles celtniecībai Romā*
- 3) *Indulģenču pārdošana par naudu > ticīgo maldināšana, ka “ar grēku atļaidām cilvēks atbrīvosies no jebkura soda”*
- 4) *“kas patiesi nožēlo savus grēkus, iegūstot pilnīgu soda un vainas piedošanu”*

DARBA LAPA 2

1. Uzdevums - atbildes

- (6) M. Luters atrod patvērumu pie Saksijas kūrfirsta Frīdriha un sāk tulkot Bībeli vācu valodā.
- (3) M. Luters savu studentu klātbūtnē sadedzina pāvesta bullu.
- (1) Katoļu baznīca pārvalda lielu daļu vācu zemju.
- (4) Romas pāvests nosūta bullu, kurā pieprasa, lai M. Luters atteiktos no saviem uzskatiem.
- (5) Ķeizars Kārlis V uzaicina M. Luteru uz impērijas reihstāgu Vormsā.
- (2) M. Luters uzraksta 95 tēzes un piestiprina pie Vitenbergas Pilsbaznīcas durvīm.

2. Uzdevums – atbildes

Nevaru ierakstīt atbildes rutiņās, tāpēc vienkārši sarindoju pareizā secībā:

C
D
G
B
A
F
H
E

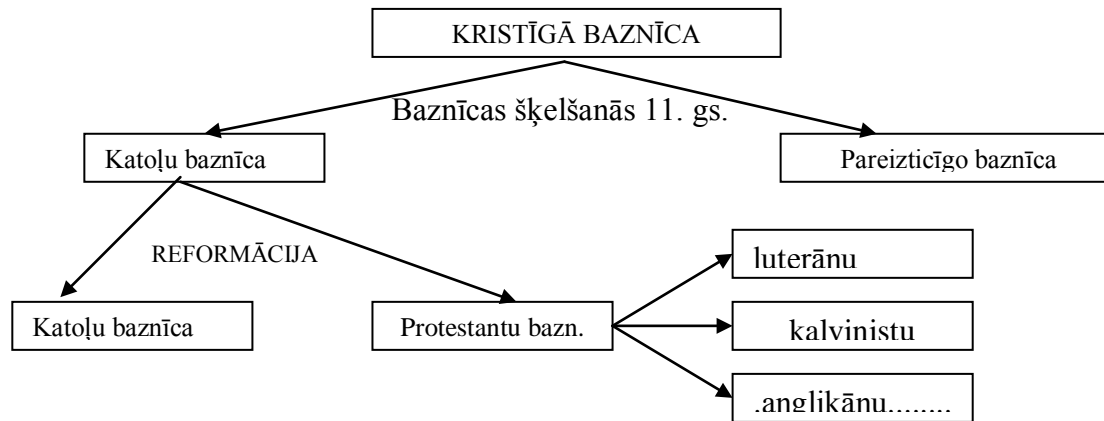
3. Uzdevums – atbildes

1. Reformācija sākās *Vācijā*.
2. Gīzi un Burboni izmantoja ticības karus, lai cīnītos par politisko varu *Francijā*.
3. Bērtuļa nakts, kurā nogalināja vairākus tūkstošus protestantu notika *Francijā*.
4. Viens no reformācijas cēloņiem *Anglijā* bija karaļa vēlēšanās šķirt laulību.
5. Kalvinisms aizsākās *Šveicē*.
6. Kalvinisma mācības piekritējus par hugenotiem sauca *Francijā*.

4. Uzdevums – atbildes

<i>Jezuīti</i>	Pāvesta atbalstīts mūku ordenis, kas cīnījās par katoļu baznīcas idejām.
<i>Ķeceris</i>	Cilvēks, kura uzskati un rīcība ir pretrunā ar oficiālo baznīcas kārtību.
<i>Pretreformācija</i>	Katoļu baznīcas politika un pasākumi, kas bija vērsti pret protestantismu.
<i>Celibāts</i>	Aizliegums katoļu garīdzniekiem stāties laulībā.
<i>Sekularizācija</i>	Baznīcas īpašumu atsavināšana par labu laicīgajiem valdniekiem.
<i>Bērtuļa nakts</i>	Hugenotu apkaušana Parīzē 1572. g. 24. augustā.
<i>Inkvizīcija</i>	Katoļu baznīcas tiesa, kuras uzdevums bija tiesāt, vajāt un sodīt ķecerus.
<i>Katķisms</i>	Ticības mācības pamatu grāmata, kas sarakstīta jautājumu un atbilžu formā.

5. Uzdevums – atbildes

V. Jēdzienu vārdnīca

Faktors – būtisks, nepieciešams nosacījums (kādam procesam, paradībai)

Cēlonis – parādība, kas nosaka citu parādību.

Iegansts – formāls pamatojums (kādai rīcībai, notikumam)

Indulģence – grēku atlaišana un atlaidu raksts.

Protestantisms – kristīgās ticības virziens ar vairākām strāvām, kas reformācijas laikā atdalījušās no Romas katoļu baznīcas.

Luterānisms – viens no protestantisma paveigiem, kas radies uz M. Lutera mācības pamata 16. gs.

Kalvinisms – Protestantisma konfesija Šveicē, dibinātājs – Ž. Kalvins 16. gs..

Anglikānisms – Anglijā izplatīta protestantu konfesija.

Katoliskā reformācija – katoļu baznīcas reformēšana.

Kontrreformācija – katoļu baznīcas pasākumi, vērsti pret protestantiem.